

Mükeene tsivilisatsioon

Mükeene tsivilisatsioon

- Minoilise tsivilisatsiooni kõrgajal elasid Kreekas juba tänapäevaste kreeklaste esivanemad
- Oma ühiskonna- ja kultuuritasemelt jäid nad kreetalastest maha
- Nad kasutasid hobuseid ja sõjakaarikuid, millega saavutasid sõjalise üleoleku Egeuse mere piirkonnas

Mükeene tsivilisatsioon

- Umbes 1500 a eKr vallutasid kreeklased Kreeta saare
- Osa losse purustati, kuid Knossosest sai kreeka soost valitsejate tugipunkt Kreetal
- Kreeklased võtsid omaks minoilise kultuuri ja kohandasid lineaarkirja oma keelele.
- Minoiline kultuur levis kiiresti ka Mandri-Kreekas

Mükeene tsivilisatsioon

- Kreekas kerkisid esile kindlustatud lossid, nendest kuulsam Mükeene
- Erinevalt Kreeta lossidest ei olnud Kreekas losside ümber tihedalt linnu
- Tõenäoliselt oli iga suurem loss omaette riigi keskus
- Võimsad kaitseehitised osutuvad, et riigid omavahel alatasa sõdisid

Mükeene tsivilisatsioon

- Nagu Kreetal, nii ka Kreeka losside lineaarkirjad puudutasid peamiset majapidamist
- Siiski saab nende põhjal järeldada, et losside eesotsas seisis kaks võimukandjat: kuningas ja sõjapealik
- Lossi võimu all töötasid sõltlastest või orjadest käsitöölised ning ümbruskonna talupojad kohustusid lossile andamit tasuma

Mükeene tsivilisatsioon

- Arvatavasti austasid kreeklased mitmeid minoilisis jumalannasid ja jumalaid, kuid kõik see kohandati oma sõjakale ühiskonnatüübile ja meelelaadile

Kangelaseepika

- Umbes 1200 a eKr alanud vapustuste tagajärjel Mükeene tsivilisatsioon langes, kuid mälestus möödunud hiilgeajast püsis ja talletus arvukates kangelaslugudes
- Tõenäoliselt lauldi lugulaule kangelastest ja nende vägitegudest juba Mükeene perioodi lossides

Kangelaseepika

- Kujunesid mitmed eepilised teemad
- Lauldi Heraklese arvukatest vägitegudest
- Kangelase Iasoni ja tema laeva Argo mereretkedest kuldvillaku järele (tänapäeva Gruusiasse)
- Teeba kuninga Oidipuse kurvast saatusest jms

Kangelaseepika

- Kõige armastatumaks kujunes lugu Trooja sõjast
- See jutustas Väike-Aasia rannikul asunud Trooja kindluse vallutamisest kõigi tähtsamate Kreeka kangelaste ühise retke käigus
- Sõja oli põhjustanud Trooja kununga poeg Paris, kes võrgutas ja tõi Troojasse Sparta kuninga Menelaose imekauni naise Helena

Kangelaseepika

- Seepeale kogus Sparta kuningas Agamemnon kõigi toonlaste kangelaste ühisväe ja purjetas eesotsas Troojat vallutama
- Trooja suudeti vallutada alles siis, kui Odysseuse soovitusel valmistati hiiglaslik hobune, mille troojalased ise oma linna vedasid, mõistamata, et seal sees on peidus Kreeka sõjamehed

Kangelaseepika

- Kõige kuulsamad kangelaseeposed olid “Ilias” ja “Odüsseia”
- Hilisemad kreeklased pidasid nende kangelaseeposte autoriks pimedat laulikut Homerost, kellele omistasid ka mitmeid teisi, tänapäevaks kaduma läinud eesposeid